

Výprava za světlem

inspirativní pořad pro mateřské školy (1980)
(ukázka)

Jana: K čemu myslíte, že takové světlo je?

Franta: Aby lidi viděli.

Karel: Aby se nebáli jako Lucie. Třeba strašidel.

Jana: Já, když jsem byla malá, strašil mě dědeček Hadryfouskem. To bylo strašidlo, které přicházelo, když jsem si nechtěla uklízet své věci, prostě když jsem zlobila. Ve skutečnosti přece žádná strašidla nejsou. Vymysleli si je lidé. Víte co, zkusíme si taky nějaké vymyslet, chcete?

Jana: Když si lidé strašidla vymýšleli a ještě se jich báli, protože nevěděli, že ve skutečnosti žádná strašidla nejsou, představovali si samozřejmě, že strašidla žijí ve tmě, v noci. Ještě jsem neslyšela, že by někdo potkal strašidlo ve dvě hodiny odpoledne. To znamená, že tmu neměli lidé, stejně jako naše Lucie, nikdy moc rádi. Třeba jste slyšeli pohádku o království ve tmě.

Karolína a Iveta: Ne, neslyšeli.

Jana: Vypráví se v ní o jedné zemi, kterou jakýsi zlý čaroděj začaroval do tmy. Všichni lidé v té zemi žili v husté tmě a jenom sám čaroděj směl vycházet nahoru na světlo.

To se ví, že se našel mezi ostatními takový člověk, který dokázal pro sebe i pro ostatní najít cestu ke slunečným paprskům. Nebylo to snadné. Museli přemoci strážce a hlavně se vypořádat s mocným kouzelníkem. Ale protože šli všichni a všichni opravdu moc chtěli uvidět světlo, podařilo se jim to.

Víte, že je to vlastně trochu i pravda? Že se něco podobného na světě stalo?

Jarda: Kde?

Jana: Stalo se to v Rusku, to je v dnešním Sovětském svazu a té cestě za světlem se říká Velká říjnová socialistická revoluce. Pamatujte si to, je to svátek, který slaví všichni pokrokoví lidé na světě.

Karolína: Jak to tehdy bylo? Oni žili opravdu ve tmě? Předtím?

Jana: Ne, opravdu ne, ale bylo to podobné, možná ještě horší. Lidé neměli co jíst, do čeho se oblékat. Museli těžce pracovat od rána do večera a za práci nedostali téměř žádnou odměnu. Žili v zimě, v bídě a v nedostatku. Nikdo je neučil číst ani psát, nikdo se nezajímal o jejich život, ale o to, aby toho dost odpracovali. To byla tedy ta tma. Ale jestli chcete vědět víc, podíváme se do našeho vševěda.

Karel: Já bych se zeptal Rudolfa. Ví stejně nejvíc.

Jana: Možná máte pravdu. Co myslíte vy, kouzelný Rudolfe?

Pohádkový dědeček Rudolf: Já myslím, že bychom si případně, tedy jestli vám čas dovolí, mohli popovídat – ostatně, neviděli jsme se už drahně času.

A to víte, čas, čas – to je pro nás kouzelné bytosti cestující časem velice cenná věcicka. Ale pro vás, to se rozumí, si kouzelný Rudolf čas vždycky udělá.

Na co jste se tedy, jaksi, chtěli zeptat?

Franta: Na svátek, který teď slavíme.

Rudolf: Á, zajímavé, velice zajímavé – Velká říjnová socialistická revoluce! Byl jsem v Petrohradě tehdy – tak se totiž město, kde k revoluci došlo, jmenovalo – zajisté, byl jsem při tom.

Lidé moc trpěli a vzbouřili se. Rozhodli se, že ihned všechno změní, že budou od té chvíle žít ve své zemi tak, jak sami chtějí. Tomu se říká revoluce.

Karolína: Čemu?

Rudolf: Přece tomu, když něco změníš tak, aby to bylo takové, jaké chceš. Když nečekáš, že se to nějak zásadně změní samo.

Karolína: Aha. A byl tam v tom...

Franta: V Petrohradě...

Karolína: No, v tom Petrohradě... byl tam taky někdo, kdo vymyslel, jak to udělat? Jako v té pohádce?

Rudolf: Jako v pohádce? Hm... vidíš, a byl. Jmenoval se Vladimír Iljič Lenin a byl to vzácný člověk. Jeden z největších, jaký kdy po Zemi chodil. To on tehdy vymyslel, jak to udělat, a taky lidi vedl. Ale i tady platilo – jenom proto, že s ním všichni ostatní chtěli jít, jenom proto, že mu věřili a že s ním šli – jenom proto zvítězili.

Franta: Dobře, ale nechápu, proč se říká „říjnová revoluce“ a slavíme ji 7. listopadu. Bylo to v říjnu, nebo v listopadu?

Rudolf: To je takový háček. Podle kalendáře, který se tehdy v Rusku používal, to bylo v říjnu, a tak se říká „říjnová revoluce“, ale podle našeho kalendáře to bylo 7. listopadu, a proto tenhle svátek slavíme 7. listopadu. Právě 7. listopadu dal křižník Aurora svým výstřelem povel k útoku na Zimní palác, kde byli ukryti dosavadní vládcí země.

Karel: Co to znamená Aurora?

...

- *Epizoda Výprava za světlem z televizního cyklu pro mateřské školy Co to dneska slavíme? (1980), dramaturg: Nataša Krempová*